

Zpráva o šetření

ve věci podnětu paní N. L.

A - Předmět šetření

Podnětem ze dne 12. září 2014 se na Kancelář veřejného ochránce práv obrátila paní N. L., bytem XXXXX (dále také „stěžovatelka“), v záležitosti své nezletilé dcery T. L., narozené XXXX. V podání zpochybňuje postup Obecního úřadu Holoubkov, který po její dceři vymáhá nedoplatek na poplatku za komunální odpad.

Vyřízení podnětu stěžovatele jsem se na základě pověření veřejné ochránkyně práv Mgr. Anny Šabatové, Ph.D., ujal já, neboť ochránkyně využila své možnosti, dané jí ustanovením § 2 odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv,¹ přenést na mě některé oblasti své působnosti, mezi které patří i oblast daní a poplatků.

B - Skutková zjištění

Stěžovatelka obecnímu úřadu vytýká, že nedoplatek vymáhá po nezletilém dítěti, které nemá vlastní stálý zdroj příjmů a není schopno dluh fakticky splácet. Nesouhlasí ani se způsobem provedení exekuce, kdy se obec nechala zastoupit advokátem a předala vymáhání soudnímu exekutorovi. Tím došlo ke značnému navýšení dlužné částky. Stěžovatelka takový postup považuje za neúměrně tvrdý vůči nezletilé.

Dne 8. prosince 2014 veřejná ochránkyně práv zahájila ve věci šetření a požádala Ing. Lukáše Fišera, starostu obce Holoubkov, o vyjádření a informace k případu jakož i k obecné praxi úřadu.

Ze zasláního vyjádření starosty obce Holoubkov vyplývá, že úřad upozornil stěžovatelku dne 15. dubna 2009 na existenci nedoplatku za komunální odpad. Stěžovatelka na tuto výzvu nereagovala, a tak úřad o tři měsíce později vydal platební výměr, ve kterém navýšil poplatek o 50 %. Ten se po uložení na poště vrátil jako nedoručený. Obecní úřad dále stěžovatelku vyzýval k úhradě nedoplatků (za její dceru, za ni samotnou, za jejího syna aj.). Když stěžovatelka na tyto výzvy nereagovala, předala obec dne 11. srpna 2011 pohledávku k vymáhání soudnímu exekutorovi.

Z vyjádření starosty dále vyplývá, že vzhledem k personálnímu zázemí se obecní úřad o zajištění úhrady nedoplatku v daňové exekuci nepokoušel. Praxe obecního úřadu je taková, že včas nesplacené pohledávky eviduje a dlužníky

---

¹ Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

neformálně vyzývá k jejich zaplacení. Pokud není na výzvu reagováno do tří měsíců, pak je poplatek vyměřen platebním výměrem a zvýšen, od roku 2011 vždy na trojnásobek. Od účinnosti novely zákona o místních poplatcích z roku 2013 obec vždy vyměřuje poplatek zákonnému zástupci nezletilého dítěte. Starosta dále uvedl, že při evidenci nedoplateků nezletilých zatím orgán sociálně-právní ochrany dětí nekontaktovali. Obecně zavedenou praxí je, nejdříve jeden rok po vystavení platebního výměru, předat neuhrazené pohledávky k vymáhání advokátovi, respektive se jím nechat zastoupit pro účely exekučního řízení. Advokát ještě před nařízením exekuce znovu vyzývá dlužníky k zaplacení.

C - Hodnocení věci zástupcem ochránkyně

Pro přehlednost rozdělím část C do šesti kapitol.

C.1 Právní úprava místního poplatku za komunální odpad ve vztahu k nezletilým dětem

Obec Holoubkov zavedla místní poplatek za komunální odpad² na základě zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), obecně závaznou vyhláškou.³

Dle § 10b odst. 1 zákona o místních poplatcích⁴ platí poplatek za komunální odpad **fyzické osoby, které mají v obci trvalý pobyt, a to bez ohledu na věk (tedy i nezletilé děti) a případnou finanční soběstačnost.**

Obecní úřad v roce 2009 tak prakticky neměl jinou možnost **než vyměřit nezletilému dítěti úhradu a po marné výzvě k dobrovolnému plnění začít úhradu vymáhat v exekuci.**

S účinností od 1. července 2012 byl zákon o místních poplatcích novelizován tak, že za zaplacení místního poplatku odpovídá společně a nerozdílně nezletilý poplatník a jeho zákonný zástupce.⁵ Veřejný ochránce práv se přitom svou činností dlouhodobě zasazuje o to, aby až na odůvodněné výjimky obecní úřady vyměřovaly místní poplatek vždy zákonným zástupcům nezletilého. **Vítám proto současnou**

² V současnosti je místní poplatek za komunální odpad upraven obecně závaznou vyhláškou č. 5/2012, o místních poplatcích, která zrušila předtím platnou obecně závaznou vyhlášku č. 4/2004, účinnou od 12. prosince 2012. Texty starších vyhlášek nejsou na stránkách obce k dispozici.

³ Ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů: „Poplatky zavede obec obecně závaznou vyhláškou, ve které upraví podrobnosti jejich vybírání, zejména stanoví konkrétní sazbu poplatku, vznik a zánik poplatkové povinnosti, lhůty pro plnění ohlašovací povinnosti, splatnost, úlevy a případné osvobození od poplatků.“

⁴ Ustanovení § 10b odst. 1 zákona o místních poplatcích:

„Poplatek za provoz systémů shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů platí:

a) fyzická osoba,

1. která má v obci trvalý pobyt.“

⁵ Ustanovení § 12 zákona o místních poplatcích:

„(1) Je-li poplatník v době vzniku povinnosti zaplatit poplatek nezletilý, odpovídají za zaplacení poplatku tento poplatník a jeho zákonný zástupce společně a nerozdílně; zákonný zástupce má v takovém případě stejné procesní postavení jako poplatník.

(2) Nezaplatí-li poplatek poplatník nebo jeho zákonný zástupce, vyměří obecní úřad poplatek jednomu z nich.“

praxi obecního úřadu, který v případě nedoplatku nezletilých dětí bez stabilního příjmu vyměřuje poplatek jejich zákonným zástupcům.

C.2 Doručování platebních výměrů a zastoupení nezletilých poplatníků

Povinnost oznámit (nejčastěji doručením) rozhodnutí všem jeho příjemcům je nepominutelným předpokladem toho, aby mohly nastat účinky práv a povinností vůči konkrétním osobám.

Zákon o správě daní a poplatků⁶ (účinný do 31. prosince 2010) stanovil, že za fyzické osoby, které nemohou před správcem daně jednat samostatně pro nezpůsobilost nebo omezenou způsobilost k právním úkonům, jednájí jejich zákonní zástupci.⁷ Zákonným zástupcem nezletilého dítěte jsou jeho rodiče.⁸

Dle ustanovení § 11 zákona o správě daní **je správce daně oprávněn z daňového řízení vyloučit zástupce, pokud by došlo ke střetu se zájmy zastupovaného.**⁹ Rovněž dle § 37 odst. 1 zákona o rodině nemůže žádný z rodičů zastoupit své dítě, jde-li o právní úkony ve věcech, při nichž by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi rodiči a dítětem nebo ke střetu zájmů dětí týchž rodičů.¹⁰ Postačuje přitom již pouhá možnost střetu zájmů, aby rodič nemohl své nezletilé dítě zastupovat.

Nejvyšší správní soud¹¹ k tomu dovedil, že za **situace, kdy správce daně doručoval zástupci nezletilého, u něhož byl dán střet se zájmy tohoto nezletilého, nelze takové doručení považovat za řádné.** Správce daně byl v takovém případě povinen zákonného zástupce z řízení vyloučit, ustanovit nezletilé osobě jiného zástupce a doručovat jemu. Případně doručit znovu a řádně všechny písemnosti, které byly takto nezákonně doručeny zákonnému zástupci, pokud tuto skutečnost správce daně zjistí až dodatečně.

C.3 Střet zájmů nezletilých dětí a jejich zákonných zástupců

Posouzení, zda správce daně postupoval správně, když platební výměr doručoval matce nezletilé jako její zákonné zástupkyni, závisí na tom, **zda matka mohla být s nezletilou dcerou ve střetu zájmů.**

---

⁶ Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Ustanovení § 10 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků, účinný do 31. prosince 2013:

„Za fyzické osoby, které nemohou před správcem daně jednat samostatně pro nezpůsobilost nebo omezenou způsobilost k právním úkonům, jednájí jejich zákonní zástupci. Pokud nebyl opatrovník soudem ustanoven, stanoví zástupce pro daňové řízení správce daně.“

⁸ Ustanovení § 36 odst. 1 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině:

„Rodiče zastupují dítě při právních úkonech, ke kterým není plně způsobilé.“

⁹ Ustanovení § 11 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků:

„Správce daně je oprávněn k daňovému řízení nepřipustit nebo z daňového řízení vyloučit též zástupce, pokud by došlo ke střetu se zájmy zastupovaného nebo ke střetu zájmů daňových subjektů v daňových věcech zastupovaných tímž zástupcem.“

¹⁰ Ustanovení § 37 odst. 1 zákona o rodině:

„Žádný z rodičů nemůže zastoupit své dítě, jde-li o právní úkony ve věcech, při nichž by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi rodiči a dítětem nebo ke střetu zájmů dětí týchž rodičů.“

¹¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. listopadu 2014, č. j. 1 As 116/2014-29.

Nezletilá osoba a její zákonní zástupci jsou dle Nejvyššího správního soudu v takovém střetu zájmů typicky tehdy, jestliže vztahy mezi nimi jsou nefunkční a zákonní zástupci jsou osobami natolik výchovně nezpůsobilými, že byla nařízena ústavní výchova nezletilé osoby. Dále je dle komentářové literatury¹² opatrovníka třeba ustanovit v případech, kdy je postoj zákonného zástupce zřejmě v neprospěch nezletilého. O takovou situaci se jedná i tehdy, pokud **zákonný zástupce řádně nespravuje majetkové záležitosti dítěte.**

Pokud rodič dlouhodobě nehradí za nezletilé dítě místní poplatky za komunální odpad, **působí dítěti škodu minimálně v podobě sankčního navýšení neuhrazeného poplatku a dalších nákladů spojených s vymáháním konečné částky.** Uvedeným jednáním rodič řádně neplní povinnosti plynoucí z jemu svěřené rodičovské zodpovědnosti,¹³ kterou lze definovat jako souhrn práv a povinností při péči o nezletilé dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, **souhrn práv a povinností při zastupování nezletilého dítěte a při správě jeho jmění.** Rodiče jsou povinni důsledně chránit zájmy dítěte, řídit jeho jednání a vykonávat nad ním dohled odpovídající stupni jeho vývoje. **Pokud tak opakovaně (dlouhodobě) nečiní, existuje zde riziko střetu zájmů nezletilého dítěte.**

V šetřeném případě se jedná o dluh na poplatek za komunální odpad za rok 2009. Informace o starších dluzích nemám k dispozici, ve svém hodnocení proto vycházím z toho, že se **nejedná o opakované (dlouhodobé) zanedbávání rodičovské odpovědnosti při správě majetku dítěte, které by mělo vliv na řádné doručení platebního výměru zákonné zástupkyni.**

C.4 Vymáhání nedoplatku

Správce daně by se měl (až na odůvodněné výjimky) nejprve pokusit dlužníka **vhodným způsobem vyzkoušet o výši jeho nedoplatků a upozornit jej na následky spojené s jejich neuhrazením.**¹⁴ Neuhradí-li dlužník ani poté, může přistoupit k vymáhání nedoplatku v exekučním řízení. **V tomto ohledu kvituji snahu obecního úřadu, který vyzývá dlužníky jak před vydáním platebního výměru, tak před předáním věci k exekučnímu řízení.**

Při volbě způsobu provedení exekuce však **není správce daně neomezený.** Dle ustanovení § 175 daňového řádu je povinen volit takový způsob, **aby výše**

---

¹² HOLUB, M. a spol. Zákon o rodině: Komentář a předpisy související. 8. aktualiz. a dopl. vyd. podle stavu k 1. září 2007. str. 106. Praha: Linde, 2007, ISBN 978-80-7201-668-6.

¹³ Ustanovení § 31 odst. 1 a 2 zákona o rodině:

„(1) Rodičovská zodpovědnost je souhrn práv a povinností

a) při péči o nezletilé dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj,
b) při zastupování nezletilého dítěte,
c) při správě jeho jmění.

(2) Při výkonu práv a povinností uvedených v odstavci 1 jsou rodiče povinni důsledně chránit zájmy dítěte, řídit jeho jednání a vykonávat nad ním dohled odpovídající stupni jeho vývoje. Mají právo užít přiměřených výchovných prostředků tak, aby nebyla dotčena důstojnost dítěte a jakkoli ohroženo jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj.“

¹⁴ Ustanovení § 153 odst. 3 daňového řádu:

„Správce daně může daňový subjekt vhodným způsobem vyzkoušet o výši jeho nedoplatků a upozornit jej na následky spojené s jejich neuhrazením.“

nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, **nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.**¹⁵ To koresponduje se **zásadou přiměřenosti**, podle níž správce daně šetří práva a právem chráněné zájmy daňových subjektů a třetích osob v souladu s právními předpisy a **používá při vyžadování plnění jejich povinností jen takové prostředky, které je nejméně zatěžují a ještě umožňují dosáhnout cíle správy daní.**¹⁶

Posouzení, zda lze postup správce daně považovat za přiměřený či nikoliv bude vždy záležet na konkrétních skutkových okolnostech případu. Dle důvodové zprávy k daňovému řádu by nepřiměřeným postupem mohlo být například **vymáhání bagatelního nedoplatku prostřednictvím soukromého exekutora**, ačkoliv správce daně může zajistit vymáhání nedoplatku **vlastními silami v daňové exekuci**, tedy způsobem pro dlužníka výrazně příznivějším.¹⁷

Ačkoliv rozumím tomu, že vedení daňové exekuce může být finančně i personálně zatěžující, veřejný ochránce práv se dlouhodobě snaží na obce apelovat, aby se pokusily nejprve nedoplatek vymoci alespoň prostřednictvím srážek ze mzdy nebo příkázáním pohledávky z účtu, **a teprve není-li to možné, přistoupily k vymáhání prostřednictvím soudního exekutora.**

Jedině tímto způsobem může správce daně dostát povinnosti vykonávat svoji činnost vždy s respektem k zásadám přiměřenosti, vstřícnosti,¹⁸ spolupráce¹⁹ a legitimního očekávání²⁰ jako základním zásadám správy daní. Popření těchto principů může vést ke **vzniku nároku na náhradu škody způsobenou nesprávným úředním postupem** podle zákona 82/1998 Sb.²¹

---

¹⁵ Ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu:

„Správce daně zvolí způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.“

¹⁶ Ustanovení § 5 odst. 3 daňového řádu:

„Správce daně šetří práva a právem chráněné zájmy daňových subjektů a třetích osob (dále jen „osoba zúčastněná na správě daní“) v souladu s právními předpisy a používá při vyžadování plnění jejich povinností jen takové prostředky, které je nejméně zatěžují a ještě umožňují dosáhnout cíle správy daní.“

Pro srovnání obdobně též ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu:

„Správní orgán postupuje tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, a dotčené osoby co možná nejméně zatěžuje. Podklady od dotčené osoby vyžaduje jen tehdy, stanoví-li tak právní předpis. Lze-li však potřebné údaje získat z úřední evidence, kterou správní orgán sám vede, a pokud o to dotčená osoba požádá, je povinen jejich obstarání zajistit. Při opatřování údajů podle tohoto ustanovení má správní orgán vůči třetím osobám, jichž se tyto údaje mohou týkat, stejné postavení jako dotčená osoba, na jejíž požádání údaje opatřuje.“

¹⁷ Důvodová zpráva k § 175 daňového řádu.

¹⁸ Ustanovení § 6 odst. 4 daňového řádu:

„Správce daně podle možností vychází osobám zúčastněným na správě daní vstříc. Úřední osoby jsou povinny vyvarovat se při správě daní nezdrovilosti.“

¹⁹ Ustanovení § 6 odst. 2 daňového řádu:

„Osoby zúčastněné na správě daní a správce daně vzájemně spolupracují.“

²⁰ Ustanovení § 8 odst. 2 daňového řádu:

„Správce daně dbá na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.“

²¹ Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti.

Dodávám, že k problému přiměřenosti zvoleného způsobu vymáhání pohledávky se aktuálně vyjadřoval i Nejvyšší správní soud,²² který v této věci zaujal striktní postoj. Podle něj je třeba v každém konkrétním případě posuzovat, zda je výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku. Pokud náklady spojené s vymáháním prostřednictvím soudního exekutora přesahují více než trojnásobek dlužné částky, je taková výše nákladů ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky. Pokud správní orgán poruší svou povinnost a **pověří vymáháním soudního exekutora, přestože náklady spojené s tímto způsobem vymáhání budou ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky, dopustí se nezákonného zásahu.**

C.5 Zastoupení obce advokátem

Otázkou právního zastoupení subjektů veřejného práva se soudní praxe zabývá zejména ve vztahu k náhradě nákladů soudního řízení. Opakovaně upozorňuje, že v otázkách náhrady nákladů řízení je nutné postupovat nanejvýš obezřetně.²³

Orgány veřejné moci s dostatečným materiálním a personálním vybavením a zabezpečením jsou schopny kvalifikovaně hájit svá rozhodnutí, práva a zájmy, aniž by musely využívat právní pomoci advokátů.²⁴ Lze očekávat, že správní orgány budou schopny kvalifikovaně obhajovat svá rozhodnutí či jiné úkony. Kdyby tomu tak nebylo, bylo by legitimní se ptát, zda správní orgány mohou vůbec taková rozhodnutí vydávat.²⁵

Obdobně je třeba přistoupit i k posuzování zastoupení správního orgánu v exekučním řízení. Ačkoliv mezi jednotlivými obcemi, respektive obecními úřady, existují významné rozdíly v rozsahu materiálního a personálního vybavení, aktuální právní úprava předpokládá, že **všechny obecní úřady** budou schopny zajistit vymáhání nedoplatků v režimu **daňové exekuce** s tím, že za určitých okolností mohou využít možnost vymáhat prostřednictvím soudního exekutora. Nepochybně tak lze na městech a obcích (bez ohledu na jejich velikost) legitimně požadovat, aby

---

²² Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. července 2015, sp. zn. 8 As 143/2014:

„Zda je výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku, je třeba posuzovat v každém konkrétním případě. Žalovaný vymáhal po stěžovateli částku ve výši 2.500,- Kč (pokuta ve výši 1.500,- Kč a náklady správního řízení ve výši 1.000,- Kč). Odměna soudního exekutora je v tomto případě určena částkou 3.000,- Kč (§ 6 odst. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „exekuční tarif“), je-li exekutor plátcem DPH, pak 3.630,- Kč. Paušální náhrada hotových výdajů soudního exekutora činí 3.500,- Kč (§ 13 odst. 1 exekučního tarifu), tj. 4.235,- Kč vč. DPH. Náklady spojené s vymáháním prostřednictvím soudního exekutora tedy představovaly k okamžiku rozhodování žalovaného o vhodném způsobu vymáhání potenciálně částku 7.865,- Kč, tj. více než trojnásobek dlužné částky. Taková výše nákladů je ve zjevném nepoměru k výši dlužné částky.

²³ Viz například nálezy Ústavního soudu ze dne 23. listopadu 2010, sp. zn. III. ÚS 2984/09, nebo nálezy Ústavního soudu ze dne 13. srpna 2012, sp. zn. II. ÚS 2396/09, dostupné na <http://nalus.usoud.cz>.

²⁴ Viz například nálezy Ústavního soudu ze dne 14. září 2010, sp. zn. III. ÚS 1180/10, nebo nálezy Ústavního soudu ze dne 23. listopadu 2010, sp. zn. III. ÚS 2984/09, dostupné na <http://nalus.usoud.cz>, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. října 2012, sp. zn. 2 As 104/2012 – 35, dostupné na www.nssoud.cz.

²⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. října 2012, sp. zn. 2 As 104/2012 – 35, dostupné na www.nssoud.cz.

minimálně jednodušší procesní úkony „formulářového typu“ činily samy, bez advokátního zastoupení.²⁶

Praxi obecního úřadu, který se pro podání exekučního návrhu vždy nechat zastoupit advokátem, považuji za zcela nepřijatelnou.

C.6 Informační povinnost správce daně ve vztahu k orgánu sociálně-právní ochrany dětí

Obecní úřad sdělil, že při evidenci nedoplatků za nezletilými poplatníky zatím orgán sociálně-právní ochrany dětí nekontaktoval. Rád bych obecní úřad upozornil, že se na něj podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí vztahuje povinnost **oznámit orgánu sociálně-právní ochrany dětí veškeré skutečnosti týkající se situace dětí, jejichž rodiče neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti.**²⁷

V případě, že zákonní zástupci opakovaně nehradí za nezletilé děti poplatek za komunální odpad, by správce měl informovat dotčený úřad, neboť tímto jednáním mohou být oprávněné zájmy nezletilého dítěte ohroženy. Orgán sociálně-právní ochrany, pokud se o nezaplacení místního poplatku včas dozví, může za využití zákonných nástrojů účinně působit na rodiče tak, aby předešel škodám na straně nezletilých dětí,²⁸ případně využít svých dalších pravomocí k jejich ochraně.

V případě, že nezletilému dítěti vznikne dluh na místním poplatku pouze za jeden kalendářní rok,²⁹ domnívám se, že by bylo z důvodu opatrnosti **vhodné**

---

²⁶ Slovy ústavního soudu „zastoupení státu advokátem při hájení zájmů státu by však mělo být, s ohledem na výše uvedené, krajním (podpůrným) řešením; zastoupení by mělo záviset na složitosti a specifčnosti problematiky. Viz nálezy Ústavního soudu ze dne 14. září 2010, sp. zn. III. ÚS 1180/10, nebo nálezy Ústavního soudu ze dne 23. listopadu 2010, sp. zn. III. ÚS 2984/09, dostupné na <http://nalus.usoud.cz>.

²⁷ Ustanovení § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů:

„Státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatelé zdravotních služeb, popřípadě další zařízení určená pro děti, jsou povinni oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6, a to bez zbytečného odkladu poté, kdy se o takové skutečnosti dozví. Pokud o to ten, kdo učinil oznámení podle věty první, požádá, obecní úřad obce s rozšířenou působností ho informuje ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy oznámení obdržel, zda na základě skutečností uvedených v oznámení shledal či neshledal, že jde o dítě uvedené v § 6. Zřizovatel zařízení uvedeného v § 39 odst. 1 písm. c) má při přijetí dítěte do zařízení povinnost tuto skutečnost ohlásit bez zbytečného odkladu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu má dítě trvalý pobyt, a není-li tento pobyt znám, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází zařízení, do kterého bylo dítě přijato. Při plnění povinností podle věty první a třetí se nelze dovolávat povinností zachovat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu.“

²⁸ Ustanovení § 10 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů:

„Obecní úřad je povinen

a) vyhledávat děti uvedené v § 6,

b) působit na rodiče, aby plnili povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti,…”

²⁹ K tomu viz MACELA M., HOVORKA, D., KŘÍSEK A., TRUBAČOVÁ K., ZÁRASOVÁ Z., Zákon o sociálně-právní ochraně dětí: Komentář. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015, str. 65:

„Jen ten negativní jev, skutečnost, okolnost apod. zakládá § 6 zák. o soc.-práv. ochraně dětí kvalifikované ohrožení dítěte, pokud jsou způsobitelné přivodit poruchu či alespoň ohrozit zájem na příznivém vývoji dítěte, proto se vyžaduje, aby buď **trvaly po určitou dobu, nebo byly vyšší intenzity.**“ Tzn. že ne každé neplnění povinností plynoucích z rodičovské odpovědnosti založí ohrožení dítěte. Např. jednorázový exces by jistě takovým důvodem nebyl…“

upozornit orgán sociálně-právní ochrany dětí, že zákonný zástupce **opakovaně nereaguje na výzvy k úhradě nedoplatku, a to ještě před tím, než obecní úřad přistoupí k vymáhání v exekuci.**

Dodávám, že na nutnost zapojit příslušné orgány sociálně-právní ochrany dětí do prevence vzniku dalších nákladů dětem upozorňoval veřejný ochránce práv již ve své souhrnné zprávě o činnosti za rok 2012.³⁰

D - Závěry

Na základě výše popsaných zjištění a úvah jsem ve smyslu ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv dospěl k přesvědčení, že se Obecní úřad Holoubkov dopustil pochybení spočívajícího v **tom, že vymáhání nedoplatku předal soudnímu exekutorovi, aniž by se zabýval tím, zda by mohl využít pro stěžovatelku méně zatěžující způsoby vymáhání.**

Za nepřijatelnou považuji ustálenou praxi obecního úřadu se ve všech exekučních věcech vždy nechat zastoupit advokátem.

Cílem mého šetření je přispět k ochraně práv nezletilé, která svoji aktuální neutěšenou situaci v podstatě nemohla žádným způsobem ovlivnit. Vzhledem k výše uvedenému a vzhledem k tomu, že v současné době je možné opětovně poplatek na **základě žádosti z důvodu odstranění tvrdosti právního předpisu, lze-li to s přihlédnutím k okolnostem daného případu ospravedlnit, prominout (a to i zpětně),³¹ rád bych obecní úřad požádal, aby tuto možnost na základě předložené zprávy zvážil a poplatek zpětně prominul.³²**

Zprávu o šetření zasílám Ing. Lukáši Fišerovi, starostovi obce Holoubkov, a žádám, aby se v zákonné lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěným pochybením a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje mé dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko.

Zprávu zasílám rovněž stěžovatelce.

JUDr. Stanislav K ř e č e k v. r.
zástupce veřejné ochránkyně práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)

---

³⁰ Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2012, str. 47, dostupné z: http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/zpravy_pro_poslaneckou_snemovnu/Souhrnna_zprava_VOP_2_012-web.pdf.

³¹ Ustanovení § 16a zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů: „Obecní úřad může na žádost poplatníka z důvodu odstranění tvrdosti právního předpisu zcela nebo částečně prominout poplatek podle § 10b nebo jeho příslušenství, lze-li to s přihlédnutím k okolnostem daného případu ospravedlnit.“

³² Prominout poplatek lze od vzniku poplatkové povinnosti až do doby uplynutí lhůty pro placení daného poplatku nebo jeho příslušenství, a to i poté, kdy došlo k jeho úhradě.